

§54

Svar på motion från Margareta Winberg (S) om snabbspår på hälsocentraler för personer 75+ (HSN/192/2019)

Sammanfattning

Margareta Winberg (s) har i en motion till regionfullmäktige lämnat förslag på införande av snabbspår på hälsocentraler för personer som är 75 år och äldre. I motionen framgår att vi inom en tioårsperiod kommer att ha 50% fler personer som är över 80 år, enligt en prognos från Sveriges kommuner och landsting (SKL). Enligt motionen kommer detta bl a att innebära att fler äldre kommer att ha ett ökat behov av hälso- och sjukvård. För att avlasta den traditionella hälso- och sjukvården förslås därför snabbspår för denna patientgrupp som på ett enkelt sätt skulle kunna nå en sjuksköterska eller annan person för att få råd med hantering av hälsorum, hörsel- och minnesnedsättningar, läkemedelsgenomgångar med mera.

Med begränsade resurser är det viktigt att hälso- och sjukvårdens resurser används effektivt och på rätt vårdnivå. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska vården ges på lika villkor och den som har störst behov ska få vård först. Därför har riksdagen beslutat om att prioriteringar i hälso- och sjukvården ska bygga på en värdegrund. Värdegrunden innehåller tre principer:

- Människovärdesprincipen innebär att alla människor är lika mycket värda och har rätt till vård oavsett ålder, kön, utbildning, social eller ekonomisk ställning.
- Behovs- och solidaritetsprincipen innebär att de som har de svåraste sjukdomarna ska få vård först. Vårdpersonalen ska särskilt tänka på de svagaste patienterna, till exempel de som inte kan tala för sig och som inte känner till sina rättigheter.
- Kostnadseffektivitetsprincipen innebär att det ska finnas en rimlig relation mellan kostnader och effekt av behandlingen. Om till exempel två olika behandlingar ger samma effekt så bör den som kostar mindre väljas.

Enligt riksdagens beslut är de tre principerna rangordnade så att människovärdesprincipen går före behovs- och solidaritetsprincipen, som i sin tur går före kostnadseffektivitetsprincipen. (1177.se)

Att inom hälso- och sjukvården låta en åldersgrupp gå före en annan strider mot människovärdesprincipen då behovet av råd även förekommer i andra åldrar. Det pågår en nationell utredning, "Samordnad utveckling av god och nära vård", om bland annat primärvårdens roll i hälso- och sjukvårdssystemet med utgångspunkt för en utökad närhet till patienten. Arbetet leds av Anna Nergårdh där hon i sitt första delbetänkande (SOU 2017:53) angett att för att klara behovet av primärvård behöver den förstärkas. Särskilt viktigt är att förbättra vården för dem med störst behov. I en tidigare utredning om Effektiv vård (SOU 2016:2) föreslogs att primärvården skulle organiseras i form av allmän och riktad primärvård där den riktade primärvården skulle omfatta äldre. Detta är något som Anna Nergårdh i sin utredning inte anser finns skäl till då ålder inte är en homogen grupp och att en av primärvårdens styrkor är att den kan ge vård utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper (SOU 2018:39).

I ett tilläggsdirektiv från mars 2017 (dir 2017:97) ska förslag lämnas på hur samverkan mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kan underlättas. Uppdraget ska slutredovisas senast 31 mars 2020. Inom Region Jämtland Härjedalen har ett stort förändringsarbete påbörjats, i enlighet med Anna Nergårdhs direktiv, med att utföra vården närmare patienten samtidigt som en översyn av samverkansavtalet med kommunerna inletts. Ett arbete som sker i samverkan mellan sjukhus, primärvård och kommun. Rådgivning för äldre är en fråga som primärvården delar med kommunerna och i avvaktan på resultat av den omfattande översyn som pågår både lokalt och nationellt föreslås därför i nuläget inget snabbspår på hälsocentraler för äldre.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige
Motionen avslås

Yrkande

Margareta Winberg (S) yrkar bifall till motionen

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Margareta Winbergs förslag och finner regiondirektörens förslag antaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige
Motionen avslås.

Reservationer

Margareta Winberg (S), Bengt Bergqvist (S), David Adervall (S) och Jenny Sellsve (S) reserverar sig till förmån för Margareta Winbergs yrkande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse svar på motion från Margareta Winberg (S) om snabbspår på hälsocentraler, för personer 75+
- Motion från Margareta Winberg (S) om snabbspår på hälsocentraler, för personer 75+